Бөтә илдәрҙең пролетарийҙары, берләшегеҙ!

Хеҙмәт БАЙРАҒЫ

Газета 1931 йылдың 1 ноябренән сыға

Башҡорт АССР-ы, КПСС-тың Хәйбулла район комитеты һәм халыҡ депутаттарының район Советы органы

№ 14 (5673) 1983 йыл, 1 февраль, шишәмбе. Хаҡы 2 тин.

ЯРЫШ КӨНДӘЛЕГЕ

1983 йылдың дүртенсе аҙнаһында, 24—30 ғинуарҙа, һөтсөлөк фермалары коллективтары араһындағы социалистик ярышта **Аҡъяр совхозының Татыр-Үҙәк һөтсөлөк фермаһы коллективы** (бригадиры Р. И. Ғөмәров) еңеүсе тип табылды, ул бер аҙнала һәр һыйырҙан 54-әр килограмм һөт һауған.

Татыр-Үҙәк һөтсөлөк фермаһы коллективына КПСС райкомы, халыҡ депутаттарының район Советы башҡарма комитеты, ауыл хужалығы работниктары профсоюзы райкомы һәм ВЛКСМ райкомының **күсмә вымпелы** тапшырыла.

Таналыҡ совхозының Таштуғай һөтсөлөк фермаһы коллективы (бригадиры Т. Й. Мағәшев) **икенсе урында,** һәр һыйырҙан 48-әр килограмм һөт һауған.

Аҡъяр совхозының Быҙаулыҡ һөтсөлөк фермаһы коллективы (бригадиры Ф. Ш. Италмасов) **өсөнсө урында,** һәр һыйырҙан 47-шәр килограмм һөт һауған.

Артта киләләр: Маҡан совхозының Мәмбәт һәм «Степной» совхозының һөтсөлөк фермалары коллективтары, улар тәүлегенә һәр һыйырҙан дүрт килограмдан да әҙ һөт һауалар.

Репортаж

БАЙРАҠ ТАПШЫРЫЛДЫ

Хеҙмәт итеүенсә, «Красное знамя» колхозы коллективы производствоның эффектлылығын һәм эшҙең сифатын күтәргәне өсөн һәм СССР төҙөлеүҙең 60 йыллығы айҡанлы КПСС Өлкә Комитеты, Башҡорт АССР-ы Министрҙар Советы, профсоюздарҙың Өлкә Советы һәм ВЛКСМ Өлкә Комитетының күсмә Ҡыҙыл байрағына лайыҡ булғайны.

29 ғинуарҙа Атингә ауыл культура йортонда колхозға Тыуған илдең юғары наградаһын тапшырыуға арналған тантаналы йыйылыш булып үтте.

Тантаналы йыйылышты ҡыҫҡаса инеш һүҙ менән колхоздың партком секретары Ғ. Ғ. Мөхәмәтйәров асты. Совет Социалистик Республикалар Союзы Гимны яңғырай. Көслө алҡыштар аҫтында йыйылышта ҡатнашыусылар КПСС Үҙәк Комитетының Генеральный секретары Ю. В. Андропов иптәш етәкселегендәге КПСС Үҙәк Комитеты Политбюроһы составында почетлы президиум һайлай.

Ауыл хужалығы производствоһы алдынғылары бынан алдағы биш йыллыҡтарҙа хеҙмәттә яулаған уңыштар өсөн коллективҡа бирелгән күсмә һәм иҫтәлекле байраҡтарҙы, дипломдарҙы залға алып инде.

Һүҙ КПСС райкомының беренсе секретары И. Х. Кулибаевҡа бирелде. Ул «Красное знамя» колхозы колхозсыларын оло награда менән ҡотланы, уларға илһамлы хеҙмәт, ныҡлы һаулыҡ, эштәрендә уңыш теләне һәм, колхоз коллективы илебеҙҙең Аҙыҡ-түлек программаһы тарафынан игенселәр һәм малсылар алдына ҡуйылған бурыстарҙы уңышлы үтәп сығыр, тигән ышаныс белдерҙе.

Көслө ҡул сабыуҙар аҫтында И. Х. Кулибаев КПСС Өлкә Комитеты, БАССР Министрҙар Советы, профсоюздарҙың Өлкә Советы һәм ВЛКСМ Өлкә Комитетының күсмә Ҡыҙыл байрағын тапшырҙы.

Трибунала — «Красное знамя» колхозы председателе Ә. Ә. Хөсәйенов. Был награда беҙҙең бөтә коллективты яңы хеҙмәт уңыштарына рухландырасаҡ, ул һәр колхозсыбыҙ өсөн тағы ла етештереүсәнлерәк эшләргә саҡырыу булып торасаҡ,— тине ул.

Артабан Ә. Ә. Хөсәйенов 1982 юбилей йылы йомғаҡтары тураһында һөйләне, социалистик ярыш алдынғыларын билдәләне. Коллектив алдына партия Үҙәк Комитетының май һәм ноябрь (1982 йыл) Пленумдары тарафынан ҡуйылған бурыстарға айырыуса иғтибар биреп үтте.

Өлгәшелгәндәрҙе нығытыу буйынса бөгөнгө уңыштарҙы билдәләп, ул партияның Өлкә Комитеты, КПСС-тың район комитетын, колхоз эшсәндәре күсмә Ҡыҙыл байраҡты 1983 йылда ла ҡулдан ыҡсындырмаҫ өсөн үҙҙәренең бөтә көсөн, энергияһын һаласаҡ, тип ышандырҙы.

Йыйылышта колхоз механизаторы В. Игебаев, малсы Ф. Харисов, Атингән бригадаһы бригадиры Д. Дроботов, Йәнтеш һөтсөлөк фермаһы мөдире Г. Искужин, һауынсы М. Бондаренко күрһәтелгән хөрмәт, ышаныс һәм хеҙмәттәренә бирелгән юғары баһа өсөн КПСС Өлкә Комитеты, БАССР Министрҙар Советы, профсоюздарҙың Өлкә Советы һәм ВЛКСМ Өлкә Комитеты исеменә рәхмәт һүҙҙәре менән сығыш яһаны.

Бынан тыш, ун беренсе биш йыллыҡтың өсөнсө йылына социалистик йөкләмәләр ҡабул ителде. Колхоз эшсәндәре һәр гектарҙан 22-шәр центнер иген һәм 140-ар центнер силос культуралары үҫтереп алырға, һәр һыйырҙан 2400-әр килограмм һөт һауырға һәм һәр һарыҡтан 4-әр килограмм йөн ҡырҡырға ниәтләнә. Тыуған илгә бөтәһе 47 мең центнер иген, 12600 центнер һөт, 3200 центнер ит һәм 180 центнер йөн һатырға ҡарар ителгән.

Һуңынан тантаналы йыйылышта ҡатнашыусылар рух күтәренкелеге менән КПСС Өлкә Комитеты, БАССР Министрҙар Советы исеменә ҡотлау хаты ҡабул иттеләр.

ҺҮГӘ ТӨРҘӨ: И. Х. Кулибаев КПСС Өлкә Комитеты, БАССР Министрҙар Советы, профсоюздарҙың Өлкә Советы һәм ВЛКСМ Өлкә Комитетының күсмә Ҡыҙыл байрағын тапшыра; тантаналы йыйылышта ҡатнашыусылар.

В. УСМАНОВ фотолары.

Социалистик ярыш алдынғылары

Сәйфулла Искужин, шофер.

Сәлмә Иштәкбаева, һауынсы.

Валентина Дроботова, сусҡа ҡараусы.

Любовь Громакова, һауынсы.

Фирғәт Моталов, кукуруз үҫтереүсе.

Сергей Кравченко, тракторсы.

Һарыҡсылыҡ буйынса семинар-кәңәшмә

Яңыраҡ «Красный доброволец» колхозы Федоровка бригадаһының ауыл клубында һарыҡсылыҡ буйынса семинар-кәңәшмә булып үтте, унда колхоз председателдәре, совхоз директорҙары, партия ойошмалары секретарҙары, хужалыҡтарҙың баш белгестәре, бүлексә управляющийҙары, алдынғы чабандар һәм башҡалар ҡатнашты.

Семинар-кәңәшмәне КПСС райкомының беренсе секретары **И. Х. Кулибаев** асты. Йыйылған халыҡ алдында «Красный доброволец» колхозы председателе **Ф. Ғ. Әбүбәкиров** ҡотлау һүҙе менән сығыш яһаны. Һуңынан ҡунаҡтар һарыҡсылыҡ фермаһы объекттары — ҡыҙыл мөйөштә, бәрәстәр үҫтереү биналарында, итлек һарыҡтар аҙбарҙарында, аҙыҡ цехында һәм аҙыҡ һаҡлағысында булып, колхозда һарыҡсылыҡты алып барылыуы менән таныштылар.

Ошонан һуң семинар-кәңәшмәлә ҡатнашыусылар алдында ауыл хужалығы идаралығының баш зоотехнигы **Ф. С. Хәкимов** «Район һарыҡсылығын үҫтереү йомғаҡтары һәм бурыстары тураһындағы доклад менән сығыш яһаны. Ауыл хужалығы идаралығының баш ветврачы **Ҡ. М. Мәҡсүтов** — «Һарыҡсылыҡты алып барыу эшендә ветеринария-санитария саралары», ауыл хужалығы продукцияларын әҙерләү һәм уны һатып алыу буйынса инспектор **Р. Х. Юнысов** — «Күн һәм мех сырьеһын яҡшыртыу һәм һаҡлау буйынса талаптар» тигән темалар буйынса сығыш яһаны. Маҡан совхозы директоры **Ҡ. Ғ. Ҡаһпов,** Таналыҡ совхозының баш зоотехнигы **В. Ш. Бәшкиров** һарыҡсылыҡты үҫтереү һәм дәүләткә йөн һатыу пландарын үтәү буйынса саралар тураһында һөйләнеләр.

Иң аҙаҡтан семинар-кәңәшмәлә ҡатнашыусылар алдында КПСС райкомының беренсе секретары **И. Х. Кулибаев** сығыш яһаны.

Коммунистар тураһында һөйләйбеҙ

ИГЕНСЕ

һәр төрлө мебелдәр ҡуйылған, йыйнаҡ өйҙә өҫтәл артында йорт хужаһы Алтынғужа Турғаев менән һөйләшеп ултырабыҙ. «Степной» совхозының танылған механизаторы үҙенең фиҙакәр хеҙмәте өсөн алған күп кенә документтарын, наградаларын өҫтәлгә сығарып һалды. Ир уртаһына еткән, алты бала атаһы Алтынғужа Турғаевты посёлокта кесеһенән алып олоһона тиклем белә. Алтынсы тиҫтә менән барыуына ҡарамаҫтан, ул һаман мыҡты кәүҙәле, төҫкә йәш, йөҙөнән йылмайыу китмәй. Совхоздағы эштәре, үҙенең һәм иптәштәренең нисек эшләүе хаҡында иҫләс һөйләй. Ә ул бында тигән эшсән, тыуған совхозы баҫыуҙарында көҙгөлә «Кировец» тракторын йөрөтә, һәм бөгөн дә юғары производство күрһәткестәренә өлгәшә.

Алтынғужаның хеҙмәт биографияһының башланыуы һуғыштан һуңғы осорға—1947 йылға тура килә. Шул ваҡытта ат ҡараусы булып эшләй. Ауыр саҡтар, эшсе ҡулдар етешмәй. Хужалыҡты аяҡҡа баҫтырырға, уның экономикаһын күтәрергә кәрәк. Йәш егеткә тракторсылар курсына уҡырға барырға тәҡдим итәләр. Ул үҙенең аттарына бик ныҡ эйәләшеүенә һәм ауылдағы тормошто шунһыҙ күҙ алдына ла килтерә алмауына ҡарамаҫтан, «ҡорос ат» тураһындағы хыял көслөрәк була һәм был тәҡдимгә ҡыуанып ризалаша.

Тракторсылыҡҡа уҡып, Алтынғужа өс айҙан һуң тыуған ауылына әйләнеп ҡайта һәм ЧТЗ тракторына ултыра. Алтынғужа эшкә йәшлек дәрте менән тотона. Ер һөрә, игән сәсә, ыйыя, уның тракторы ел-ял белмәй, туҡтаһа — ремонтҡа ғына туҡтап тора. Йәш механизатор сәсеүҙә һәм ҡалдау ерҙәрҙе үҙләштереүҙә лә ҡатнаша, тәжрибә туплай. Өлгөшелгән уңыштары һәм социалистик ярыштағы юғары күрһәткестәре өсөн Алтынғужа Турғаев «Сәҙәм ерҙәрҙе үҙләштергән өсөн» тигән миҙалға лайыҡ була. Был — уның үҙ хеҙмәте өсөн тәүге наградаһы, тәүге ғорурлығы.

—Ысын игенсе булып китеүем тап бына ошо осорға тура килә,— тип хәтерләй Алтынғужа Турғаев,— ергә ныҡ бәйле булыуымды, һөнәремдең мөһимлеген һәм, кешеләргә файҙа һәм шатлыҡ килтерә алыуымды күңелем менән тойҙом. Һәм шул саҡтан бирле ошо тойғо менән йәшәйем һәм, шуның менән ҡанатланып, һәр саҡ хеҙмәт еңеүҙәренә ҡыйыу аҙым яһаным һәм яһайым.

Механизатор А. К. Турғаевтың хеҙмәт еңеүҙәре һәм өлгөшелгән үрҙәре, ысынлап та, байтаҡ. 1967 йылда уҡ әле РСФСР ауыл хужалығының социалистик ярышы отличнигы булып китә, ул саҡта, «Сталинец-2» комбайнында эшләп, 600 гектарҙан ашлыҡ иген культураһы йыйып ала, ә был хужалыҡ буйынса иң яҡшы күрһәткес була. 1971 йылда Алтынғужа Турғаев Хеҙмәт Ҡыҙыл Байраҡ ордены менән наградлана, СССР ВДНХ-һында бер нисә тапҡыр ҡатнаша, күргәҙмәнең Бронза миҙалына лайыҡ була.

1973 йылда улы Азат һәм комбайнер Р. Ғәниев менән улар өс комбайнда эшләп, 35 мең центнерҙан ашлыҡ иген һуғып ала. А. К. Турғаев үҙенең комбайны бункерынан 12 мең центнер иген бушата. Ошо уңыштары өсөн ул Тыуған илебеҙҙең юғары наградаһы—Ленин орденына лайыҡ була. Ә улы Азат ВЛКСМ Үҙәк Комитетының «Алтын башаҡ» значогы менән наградлана.

Коммунист А. К. Турғаев хәҙер ун йылдан ашыу инде К-700 тракторында эшләй. Ун беренсе биш йыллыҡтың икенсе йылын яҡшы күрһәткестәр менән тамамланы—пландағы 2700 урынына 2730 шартлы гектар эшләне. Алтынғужаның хәстәрлектәре ҡышҡы көндәрҙә лә бөтөрлөк түгел. Хужалыҡҡа кәрәкле йөктәр килтереү өсөн алыҫ рейстарға йыш сығырға тура килә. Әммә иң мөһиме алда: биш йыллыҡтың өсөнсө йылы яҙына ентекләп әҙерләнергә кәрәк. Тәжрибәле игенсе, юғары квалификациялы механизатор А. К. Турғаевтың күңеле тыныс: әҙерлек һәйбәт булғас, яҙғы кампания юғары кимәлдә үткәреләсәк, яңы уңышҡа ныҡлы нигеҙ һалынасаҡ.

Ф. МӨХӘМӘТОВ.

ҺҮРӘТТӘ: А. К. Турғаев.

Район халыҡ контроле комитетында

Техникаға тейешле иғтибар юҡ

Яҡырағ халыҡ контроле ағзалары ауыл хужалығы идаралығы белгестәре менән бергәләп район хужалыҡтарында ауыл хужалығы техникаһының һаҡланыу торошон тикшерҙе. Мәҫәлән, «Новый путь» колхозы етәкселәре, атап әйткәндә, колхоз председателе С. И. Тукилин, инженер Ф. А. Ильясов, бригадирҙар Ҡырымғужин, Р. А. Мәмбәтов, машина ихатаһы мөдире Ф. Шәрипова ауыл хужалығы техникаһын һаҡлауға тейешле иғтибар бирмәйҙәр, уларҙы һаҡлау өсөн хатта тигеҙләнгән майҙансыҡ та юҡ.

Яңы Ергән бригадаһында 10 һабандың 4-һә генә ремонтланған һәм һаҡлауға ҡуйылған. Культиваторҙар ремонтланған, әммә йыйып һатып алынған ЛДГ-10 агрегаты һаман йыйылмаған. Таяу урынына таш, металл һыныҡтары, ағас һәм башҡа шундай әйберҙәр ҡулланыла. Колхоздың Иләс бригадаһында ла шундай уҡ хәл.

Аҡъяр совхозының Юлбарыҫ, Быҙаулыҡ, Сәмәр, Хворостянка бүлексәләрендә техника ГОСТ талаптарын тупаҫ рәүештә боҙоп һаҡланыла. Госсельтехнадзор күрһәтмәләре үтәлмәй. Мәҫәлән, Сәмәр бүлексәһендә 3 һабан, бер үрғыс, һаҡлауға ҡуйылмаған, 1979 йылғы сығарылыштағы көҫтө әйләндермәйенсә һөрөүсе 4 һабан ошоға тиклем йыйылмаған килеш тора.

Иген сәскестәре ГОСТ талаптарын боҙоп һаҡлауға ҡуйылған: пружиналары бушатылмаған, гидравлика насар герметизацияланған. Ике ПТС-12 һәм бер ПТС-9 тележкаларының шиндары бушатылған, өлөшләтә тағатылған.

Хворостянка бүлексәһендә 15 трактор тележкаһының 4-һе һүтелгән, 3 ЖВН-6 урғыс, 2 культиватор һәм 2 һабан бөтөнләй һаҡлауға ҡуйылмаған. Был бүлексәлә техника тәләһә ҡайһылай тора, ихатала тәртипһеҙлек. Совхоздың Быҙаулыҡ һәм Юлбарыҫ бүлексәләрендә лә шундай уҡ хәлде күрергә мөмкин.

Техниканы һаҡлау ҡағиҙәләрен боҙған, ҡул аҫтында эшләүселәргә ҡарата талапсанлыҡ күрһәтмәгән өсөн «Новый путь» колхозы һәм Аҡъяр совхозының баш инженерҙары Ф. А. Ильясов менән М. Е. Трофимовҡа ҡаты иҫкәртеү яһалды, ә «Новый путь» колхозының Яңы Ергән һәм Иләс бригадалары бригадирҙары Ҡырымғужин менән Р. А. Мәмбәтовҡа, Аҡъяр совхозының бүлексә управляющийҙары Чекменев, Сәхиуллин, Дәүләтбаевтарға ҡаты шелтә бирелде.

Колхоз-совхоздарҙың халыҡ контроле группалары председателдәренә ауыл хужалығы техникаһының һаҡланышына контролде көсәйтергә, рейдтар, тикшереүҙәр ойошторорға ҡушылды.

ЭШКӘ БИРЕЛГӘНЛЕК

«МАЛСЫ ҺӨНӘРЕ, башҡа бик күп һөнәрҙәр кеүек, тынғыһыҙ, ҙур иғтибар, түҙемлелек, эшкә һөйөү талап итә»,—тип һөйләй Рахмир Ғөмәров. Был ысынлап та шулай. Сөнки ошо сифаттарҙан тыш, теге йәки был һөнәргә эйә булыуы ҡыйын.

Мин, ҡыҙыҡһынып, унан: «Һеҙ, мәҫәлән, малсылыҡҡа ни өсөн килдегеҙ?» — тип һорайым. «Ауыл хеҙмәтен яратҡан өсөн — тип яуап бирҙе ул,—бынан 29 йыл элек «Степной» совхозында чабан булып эшләй башланым.

Эйе, әҙ ваҡыт түгел. Ләкин ошо ваҡыт эсендә, —тип һүҙен дауам итте Р. И. Ғөмәров,—һөнәр алмаштырыу тураһындағы уй бер ваҡытта ла башыма килмәне».

Ул һигеҙ йыл «Степной» совхозында чабан, туғыҙ йыл Ырымбур өлкәһенең Сара совхозында мал ҡараусы булып эшләй һәм «Фиҙакәр хеҙмәте өсөн. В. И. Лениндың тыуыуына 100 йыл тулыу айҡанлы» юбилей миҙалы менән наградлана.

Ә хәҙер Рахмир Ғөмәров 13 йыл инде Аҡъяр совхозының Үҙәк һөтсөлөк фермаһында мал ҡараусы булып эшләй.

Бергә эшләгән иптәштәре уның эш һөйәрлеген, үҙ бурыстарын намыҫлы үтәгәнен күреп уға, коммунист булараҡ, ферма мөдире вазифаһын тәҡдим итәләр. Бына өсөнсө йыл инде Р. И. Ғөмәров шул коллектив менән етәкселек итә. Ә былтыр —Совет дәүләтенең 60 йыллыҡ юбилейы йылында—ит һәм һөт етештереү һәм уны дәүләткә һатыу буйынса өлгәшкән уңыштары өсөн был ферма коллективына «Коммунистик хеҙмәт ударнигы» исеме бирелде.

Ферма мөдире был исемгә етмешенсе йылдар уртаһында, өс тапҡыр рәттән «Социалистик ярышта еңеүсе» значогы менән наградланған йылдарҙа, лайыҡ булды. Ә 1973 йылда Р. И. Ғөмәров Хеҙмәт Ҡыҙыл байраҡ ордены менән наградланды.

Ферма мөдиренең эше еңелдән түгел. Малдарҙы тулыһынса һаҡлау һәм малсылыҡ продукцияларын етештереү тураһында хәстәрлек тулыһынса уға ҡарала. Ә хәҙерге ваҡытта фермала үҙенең бер ҡыйынлыҡтары килеп тыуған. Малдар өсөн биналар, кадрҙар, бигерәк тә һауынсыларҙың етешмәүе ныҡ һиҙелә. Быҙаулатыу бүлеге бик тар. Эйе, эштәр һәм проблемалар әҙ түгел. Ә уларҙы һис шикһеҙ хәл итергә кәрәк.

Һәм Р. И. Ғөмәров етәкселек иткән коллектив ағымдағы йылға билдәләгән рубеждарын яулаясаҡ, илдең Аҙыҡ-түлек программаһын уңышлы хәл итеүгә бөтә көсөн һәм энергияһын бирәсәк, тип ышанырға мөмкин.

Н. ЧЕМЕРЧЕЙ.

ҺҮРӘТТӘ (һулдан уңға): мал ҡараусылар Ғәбәйҙулла Таймасов, Петр Антоновский һәм Рахмир Ғөмәров.

В. УСМАНОВ фотолары

Профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ түләүҙе индереү тәртибе тураһында

ВЦСПС пленумының 1982 йыл 25 июлдәге «Профсоюз ағзаһы взностарын түләү тәртибен үҙгәртеү тураһында»ғы ҡарарына ярашлы рәүештә ВЦСПС Президиумы профсоюздар советтарына, берекмәләр, предприятиелар, колхоздар, учреждениелар һәм ойошмалар профсоюз ойошмаларында, тейешле шарттар булдырылыуға ҡарап, профсоюз ағзаларының профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ түләү системаһын индерергә рөхсәт итте.

Профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ түләү профсоюз ағзаһының ризалығы менән генә индерелә. Был саҡта уның мотлаҡ яҙма ғаризаһы булырға тейеш. Профсоюз ағзаһы профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ индереү юлы менән түләргә риза булмаған осраҡта ул уларҙы профсоюз комитеты кассаһына ведомость буйынса индерә ала.

Әгәр ҙә түбәндәге шарттар тулыһынса үтәлһә, профсоюздар советтары профсоюз ойошмаларында профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ түләүҙе индереү тураһында ҡарар ҡабул итһә. Беренсенән, тәүге профсоюз ойошмаларында профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ түләү системаһын индерелеү менән бәйләнгән аңлатыу һәм ойоштороу эше үткәрелһә. Икенсенән, профсоюз ағзаларының абсолют күпселегенән үҙҙәренән профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ иҫәпләшеү юлы менән ҡабул итеүҙе һорап яҙылған яҙма ғариза бирелһә. Өсөнсөнән, берекмә, предприятие, учреждение һәм ойошмалар администрацияһы, колхоз идараһы тарафынан профсоюз ағзаһы взностарын ҡул аҡсаһыҙ юл менән түләү һәм был аҡсаны күсереү менән бәйләнгән операциялар үткәрелһә. Һәм иң аҙаҡҡы шарт — профсоюз маркаларының запастары тулыһынса һатып бөтөлгән булырға тейеш.

Профсоюзға ағза булып инеү һәм айлыҡ профсоюз ағзаһы взностарын ҡабул итеп алыу һәм иҫәпләү тәртибе тураһындағы инструкцияға үҙгәрештәр һәм өҫтәмәләр индерелгән.

ҠЫҪҠА ХӘБӘРҘӘР

Силәбе. Көньяҡ Урал тимер юлсылары машинистың электрон дублерын индерҙе.

Яңылыҡ бер бригадаға ҡатмарлы тау участкаларында ауыр йөклө составты алып барыусы ушарланған локомотивтарға ышаныслы идара итеүгә мөмкинлек бирә.

Шул уҡ штаттағы машинистар, шулай итеп, йылына 15 миллион тоннаға күберәк халыҡ хужалығы йөгө ташыясаҡ. Яңылыҡты тимер юл транспортының Бөтә Союз ғилми-тикшеренеү институты ғалимдары һәм Көньяҡ Урал тимер юл белгестәре эшләгән.

[ТАСС].

КПСС Үҙәк Комитетының ноябрь Пленумы ҡарарҙарын-тормошҡа!

БЕҘҘЕҢ ИНТЕРВЬЮ

Юғары наградаңы аҡларбыҙ

1982 йылда социалистик ярышта өлгәшкән ҡаҙаныштары һәм экономик һәм социаль-культура үҫеше планын уңышлы үтәгәндәре өсөн КПСС Өлкә Комитеты, БАССР Министрҙар Советы, профсоюздарҙың Өлкә Советы һәм ВЛКСМ Өлкә Комитетының күсмә Ҡыҙыл байрағы тапшырылыр алдынан беҙҙең хәбәрсебеҙ алдынғы хужалыҡ председателе Әхмәт Әғзәм улы ХӨСӘЙЕНОВ менән осрашты һәм, награда менән ҡотлап, унан был уңыштың нисек яуланыуы һәм уның ошо көндәрҙә нисек нығытылыуы тураһында һөйләүен һораны.

Хеҙмәттәге еңеүҙең юбилей йылында яуланыуы менән бик шатбыҙ. Ул ошо данлыҡлы датаға беҙҙең бүләгебеҙ. Билдәле булыуынса, иң тәүҙә игенселәр үҙ һүҙендә торҙо. Улар һәр гектарҙан 21,?-шәр центнер иген йыйып алды, ә «Суллан» сортлы арыш 24,8-әр центнер, арпа 22,5-әр центнер төшөм бирҙе. Шуның менән дәүләт бураларына 55357 центнер иген һалынды, йәки план 108 процентҡа үтәлде. Колхоз алдынғылары производство маяҡтары, 9756—6700-әр центнер иген һуҡҡан комбайнерҙар Вәхит Игебаев, Александр Кузьмин, Александр Третьяков, Ғәйнетдин Моталов, Владимир Горшениндарҙың, тракторсылар Анатолий Курлейцев, Сергей Кравченин, Фәтих Игебаев, Ишбирҙе Азаматов, шоферҙар Виктор Мещеряков, Ғәйнислам Иштанов һәм башҡа күптәрҙең исемдәрен айырым бер ғорурлыҡ менән телгә алабыҙ.

Беҙҙең малсыларыбыҙ һәйбәт уңыштарға өлгәште, улар дәүләткә һатыу пландарын һөт буйынса — 101,6, ит буйынса—103,?, йөн буйынса 100 процентҡа үтәне, һәр һыйырҙан уртаса һауым 2314 килограмм тәшкил итте. Юғары һөҙөмтәләргә ирешеүгә булышлыҡ иткән төп нәмә—хужалыҡта малдар өсөн аҙыҡтарҙың етерлек булыуы, тәжрибәле кадрҙар менән тәьмин ителеү, тырыш хеҙмәт, кешеләрҙең эффектлылыҡты һәм эштең сифатын күтәреү өсөн ынтылышы, КПСС Үҙәк Комитетының май һәм ноябрь (1982 йыл) Пленумдары ҡарарҙары беҙҙең бөтәбеҙҙән бына шуларҙы талап итә.

Машина менән һауыу операторҙары Сәлиә Иштәкбаева һәм Любовь Громакова яҡшы уңыштарға өлгәште, улар юбилей йылында үҙҙәренә беркетелгән һыйырҙарҙан уртаса һауымды 3204—3025-әр килограмға еткерҙе.

1982 йылғы социалистик йөкләмәләрен үтәгән һауынсылар Сәмиғә Дәүләтбаева, Мәһинур Абдуллина, Мария Бондаренко, Шәмсинур Байбахтина, Нина Лыгина, Клара Исҡужина, Нәзифә Аҡкужина, Миңзәлә Арсланова, Хәбирә Килдебаевалар ла тырышып эшләне.

Башҡа малсылар араһынан быҙау ҡараусылар Мөьминә Моталова, Динә Трофимова, Фәнүзә Дәүләтшина, Фәриҙә Байдәүләтова, сусҡа ҡараусылар Валентина Дроботова, Әминә Волжаниналарҙы ла билдәләп үтке килә.

Хеҙмәттәге уңыштар тураһында һөйләүе, әлбиттә,—ҡыуаныслы хәл. Шулай ҙа әйтергә кәрәк, беҙ яуланған уңыштар менән генә ҡәнәғәтләнә алмайбыҙ әле. Юғары награда беҙҙе тынысландырырға тейеш түгел, сөнки хужалыҡта резервтар һәм мөмкинлектәр тулыһынса файҙаланып бөтмәгән. Игенселек һәм малсылыҡ культураһына айырым иғтибар бирергә, иген культураларының уңышындағы һәм продуктлылыҡтағы айырмалыҡтарҙы бөтөрөргә кәрәк.

Бер һүҙ менән әйткәндә, алда эштәр бик күп етмәһә, наградаға яуап итеп, колхозсылар быйыл һәр гектарҙан 22-шәр центнер иген, 140-ар центнер силос культуралары үҫтереп алырға, һәр һыйырҙан уртаса 2400-әр килограмм һөт һауырға, һәр һарыҡтан 4-әр килограмм йөн ҡырҡырға һүҙ бирҙе.

Билдәләнгәндәрҙе тормошҡа ашырыу өсөн ынтылып, механизаторҙар тағылма инвентарҙы яҙғы баҫыу эштәренә һәйбәт итеп әҙерләп ҡуйҙы, етерлек күләмдә орлоҡ һалып ҡалдырылды. Тракторҙар, автомобилдәр ремонтлау ҡыҙыу темп менән бара.

Мал ҡышлатыу уңышлы дауам итә. Хәҙер Йәнтеш һөтсөлөк фермаһында һәр һыйырҙан көнөнә уртаса 5,6-шар килограмм һөт алалар, ул район күрһәткесенән байтаҡҡа юғары. Чабандарҙың ҡыҙыу осоро—һарыҡтар күпләп бәрәсләй башланы. Шуға күрә «Красное знамя» колхозы эшсәндәре 1983 йылға ҡабул ителгән социалистик йөкләмәләрен уңышлы үтәйәсәк, тигән ышаныс бар.

Авангардта—коммунистар

Партияның күп кенә документтарында партияның һәр ағзаһына талапсанлыҡты күтәреү кәрәклеге һыҙыҡ өҫтөнә алып үтелә. Һәр коммунист юғары идеялы, партиялы актив боец булырға, коммунизм төҙөүселәр сафында алда барырға тейеш.

Тәжрибә күрһәтеүенсә, ойоштороу һәм масса-политик эштең йоғонтолоғо күпселектә партия ойошмаһының һәм уның түбәнге звенолары көсөнөң нисек бүленеүенә, һәр кемдең белемен һәм һәләтлелеген ни тиклем маҡсатҡа ярашлы файҙаланыуға бәйләнгән. Бында партгруппалар ҙур роль уйнай. Көҙөн, уңыш йыйыу осоронда, беҙҙең коллективта өс партия группаһы төҙөлдө, ә был көндәрҙә бер партия һәм ике партия-комсомол группаһы эшләй. Уларҙың береһе Йәнтеш бригадаһында, башҡалары Атинген һәм Новопетровка бригадаларында. Был ҙур булмаған коллективтарҙа һәр коммунисты яҡшы беләләр, шуға күрә эште лә уның әҙерлегенә ярашлы рәүештә бирә алалар.

Мәҫәлән, коммунист А. А. Третьяковҡа уңыш йыйыу осоронда комбайнерҙар звеноһы менән етәкселек итеүҙе ышанып тапшыралар. Быйыл звено етәксеһе 7400 центнерҙан ашыу, ә тотош звено ағзалары 19200 центнер иген һуҡты. Был— колхоз буйынса иң яҡшы күрһәткес.

Коммунист Йәнтеш һөтсөлөк фермаһы мөдире Ғ. М. Исҡужин да тапшырылған эш участкаһында яуаплылыҡ тойғоһо менән хеҙмәт итә. Уның коллективы хәҙерге ваҡытта социалистик ярышта алда бара.

Башҡа тағы күп кенә коммунистар ҙа коллективтың хеҙмәт тормошонда актив ҡатнаша, эштә өлгө күрһәтә. Мәҫәлән, коммунистар механизаторҙар М. С. Шарипов, А. У. Байгусҡаровтар һәр саҡ социалистик ярышта еңеүселәр иҫәбендә килә, улар үткән йылғы ураҡта комбайндар менән 6295—5825-әр центнер иген һуҡты.

Механизатор коммунист А. С. Курлейцев 1982 йылда К-700 тракторы менән 4569 эталон гектар эшләне. Уның иптәше С. Н. Кравченкиндың да һөҙөмтәһе шундай уҡ. КПСС ағзалары сусҡа ҡараусы И. В. Лебедев, тимерсе И. М. Исҡужин, мал ҡараусы Ғ. Ш. Иштанов, механизаторҙар А. А. Ивлев менән Ф. Х. Игебаевтар ҙа уларҙан ҡалышмай эшләйҙәр.

Беҙҙең коммунистар эш һөйөүсәнлектәре менән генә айырылып ҡалмай. Уларҙың күптәре йәмәғәт тормошонда актив ҡатнаша. «Красное знамя» колхозында пенсионер В. М. Бондаренконы бөтәһе лә белә. Ул иптәштәр суды председателе, хулиганлыҡ, бурлыҡ һәм тормоштағы башҡа шундай кире күренештәргә ҡаршы аяуһыҙ көрәш алып бара.

Депутат коммунист Н. Н. Кравченин Атинген ауыл Советы башҡарма комитеты ултырыштарында, сессияларҙа көн үҙәгендә торған мәсьәләләр буйынса йыш һәм принципиаль сығыш яһай. Коммунистар Атинген һигеҙ йыллыҡ мәктәбе директоры В. Е. Никитин, Йәнтеш урта мәктәбе уҡытыусыһы Р. С. Таулыҡаев һәм башҡа күптәр ҙә ҙур йәмәғәт эше алып бара.

Коммунистар бөтә нәмә өсөн дә яуаплы, партия мәнфәғәттәре беҙҙең өсөн бөтәһенән дә юғары тора. Шуға күрә, КПСС Өлкә Комитеты, БАССР Министрҙар Советы, профсоюздарҙың Өлкә Советы һәм ВЛКСМ Өлкә Комитетының күсмә Ҡыҙыл байрағын алып, уны 1983 йылда ҡулдан ысҡындырмаҫҡа, яңы хеҙмәт еңеүҙәренә өлгәшергә һүҙ бирәбеҙ.

Ғ. МӨХӘМӘТЙӘРОВ,
«Красное знамя» колхозының партком секретары.

Репортаж

Ярыш алдынғыларында

БЕҘ «Красное знамя» колхозы председателенән социалистик ярыш алдынғылары хаҡында һорағас, ул Йәнтеш һөтсөлөк фермаһы коллективының иң яҡшылар иҫәбендә торғоуын әйтте. Һәм был осраҡлы хәл түгел. Уҙған йыл йомғаҡтары буйынса бында һәр һыйырҙан 2361-әр килограмм һөт һауылған, ярышыусы Атинген фермаһыныҡынан 222 килограмға күберәк.

Йәнтештәр был көндәрҙә алда бара. Әгәр уртаса колхоз буйынса һауым 4,2 килограмм тәшкил итһә, уларҙа хәҙер 5,6-шар килограмм һөт алалар.

Беҙ фермаға килгәндә, һауын башланғайны инде. Беренсе гурттағы тәртип бигерәк тә оҡшаны. Бында һауынсылар колхоз чемпионы Сәлиә Иштәкбаева, Нәзифә Аҡкужина, Рима Торомтаева, Гөлнур Әхмәтова, Мәҙинә Иштанова, Хәбирә һәм Нәзирә Сынбулатовалар эшләй. Аҙбарҙа тәртип, һыйырҙар таҙа. Етмәһә, ферма мөдире коммунист Ғәлимйән Исҡужин билдәләүенсә, йәйен дә был гурттағы һыйырҙар һөттө күберәк бирә.

—Малсылар беҙҙә тырыш,—ти Сәлиә Иштәкбаева.

Мәжит Көнсыуаҡов, Радик Арсланов, Насирйән Аҡкужин, Әхмәт Әхмәтов һәм Салауат Исҡужиндар бында мал ҡараусы булып эшләйҙәр.

Хәҙерге ваҡытта йәнтештәр 275 һыйырҙан көн һайын 1500 килограмдан ашыу һөт һауа. Һыйырҙарҙың яртыһы тиерлек быҙаулаған. Шуға күрә һауынсыларҙың күбеһе хеҙмәттә һәйбәт күрһәткестәргә өлгәшә. Мәҫәлән, Сәлиә Иштәкбаева әйткәндәй, ул был көндәрҙә лә социалистик ярыш башында килә, беркетелгән 16 һыйырына тәүлегенә 150 килограмдан ашыу һөт һауып ала. Уның төркөмөндәге 14 һыйыр быҙаулаған.

Һауынсылар Гөлнур Әхмәтова, Рима Торомтаева, Нәзирә Сынбулатовалар һәр һыйырҙан көн һайын 6-шар килограмм һәм унан да күберәк һөт һауалар.

—Беҙҙең малсыларҙың кәйефе күтәренке,— ти Ғәлимйән Исҡужин.—Яңыраҡ бөтә малсылар ҙа 1983 йылға социалистик йөкләмәләр ҡабул итте. Һәр һауынсы бер йылда һәр һыйырҙан 2450-шәр килограмм һөт һауып алырға һүҙ бирҙе.

Коллектив һөттөң сифатына айырыуса иғтибар бирергә ҡарар иткән, сөнки йыл башында һөттө икенсе сорт менән тапшырыу факттары булған. Йыйылышта шулай уҡ хеҙмәт дисциплинаһы мәсьәләһе тикшерелә. Бер һүҙ менән әйткәндә, 1983 йылда коллектив алдында торған бурыстарҙы уңышлы үтәүгә юл һалынған. Был КПСС Өлкә Комитеты, БАССР Министрҙар Советы, профсоюздарҙың Өлкә Советы һәм ВЛКСМ Өлкә Комитетының юғары наградаһына беҙҙең яуап буласаҡ, тиҙәр йәнтештәр.

Ш. МЫРҘАБУЛАТОВ.

ҺҮРӘТТӘ: беренсе гурт коллективы (һулдан уңға) Р. Торомтаева, Г. Әхмәтова, Ғ. Исҡужин, Н. Сынбулатова, С. Иштәкбаева, Р. Арсланов, Н. Аҡкужина, М. Иштанова, Х. Сынбулатова.

В. УСМАНОВ фотоһы.

Орлоҡтар таҙартылды

Ошо көндәрҙә колхозда орлоҡтар таҙартыу тулыһынса тамамланды. Орлоҡ фонды (6130 центнер бойҙай, 560 центнер борсаҡ һәм кәрешкә үләне, 4496 центнер арпа һәм 330 центнер һоло орлоғо) юғары сәсеү кондицияһына еткерелде.

Был уңышҡа өлгәшеүҙә шофер Сәйфулла Исҡужиндың ҙур хеҙмәт өлөшө бар, ул орлоҡ материалын ырҙын табағына һәм унан келәттәргә туҡтауһыҙ ташыны. Моторист Таһир Таҡалов, эшсе Мария Косаревалар ҙа яуаплылыҡ тойоп эшләнеләр.

А. АТАНҒОЛОВ,
келәт мөдире.

Ҡыҙыу осор

Ун беренсе биш йыллыҡтың үҙәк йылында Атинген бригадаһы чабандары Николай Мосунов, Василий Шаульский, Дмитрий Трофимов һәр йөҙ һарыҡтан 100-әр бәрәс алырға һәм һәр һарыҡтан 4-әр килограмм йөн ҡырҡырға һүҙ биргәйне.

Был көндәрҙә чабандарҙың ҡыҙыу осоро—үрсем алыу мәле. Йөҙҙән ашыу бәрәс алынды ла инде. Әммә был эштең башы ғына әле. Малсыларға тағы ла 700 самаһы үрсем алырға кәрәк.

Бәрәстәргә тәрбиә яҡшы ойошторолған, улар һәйбәт ашатыла.

Беҙҙең хәбәрсе.

Сталинград һуғышы

(СТАЛИНГРАД ЯНЫНДА НЕМЕЦ-ФАШИСТ ҒӘСКӘРҘӘРЕН ТАР-МАР ИТЕҮҘЕҢ 40 ЙЫЛЛЫҒЫНА ҠАРАТА)

Плакаттың авторҙары Д. Воздвиженский һәм В. Горячев.

«Плакат» нәшриәте.

Совет халҡының һәм уның Ҡораллы Көстәренең Волга ярҙарындағы күренекле еңеүе донъя тарихына совет ҡоралының һүнмәҫ данының онотолмаҫ бите булып инде.

Бынан 40 йыл элек, 1943 йылдың 2 февралендә, Совет Армияһы Сталинград янында Бөйөк Ватан һуғышының эре операцияларының береһен еңеүле тамамланы. Сталинградҡа тиклем тарих ғәскәрҙәрҙең шундай ҙур группировкаһының ҡамауға эләгеүе һәм тулыһынса юҡ ителгән ошондай алышты белгәне юҡ ине.

Сталинград янында тар-мар ителеү фашист Германияһы өсөн бик ҙур еңелеү булды. Бөйөк Ватан һуғышы һәм тотош икенсе бөтә донъя һуғышы барышында тамырынан һынылыш тыуҙырҙы. Ошо ңөрөш һөҙөмтәһендә Совет Армияһы стратегик инициативаны тағы үҙенә алды һәм дошманды тулыһынса ҡыйратҡанға тиклем уны ҡулынан ысҡындырманы.

Волгалағы еңеү Советтар Союзының халыҡ-ара абруйын юғары күтәрҙе һәм Германия тарафынан баҫып алынған илдәрҙә милли-азатлыҡ хәрәкәтен йәнелдереүгә ифрат ҙур йоғонто яһаны.

Сталинград һуғышы совет хәрби сәнғәтенең тантанаһы һәм немец хәрби доктринаһының тулыһынса емерелеүе булды. Беҙҙең оператив сәнғәт дошмандың эре көстәрен тулыһынса ҡамау һәм юҡ итеүҙең классик тәжрибәһе менән байытылды. Бында йөҙҙәрсә мең совет яугирҙәре тиңдәшһеҙ ҡаһарманлыҡ, массовый героизм һәм юғары хәрби оҫталыҡ күрһәтте.

Волга ярҙарындағы еңеү совет ижтимағи һәм дәүләт ҡоролошоноң өҫтөнлөгө, СССР халыҡтарының ныҡлы дуҫлығы, Совет Армияһының ҡеүәтле экономик базаһы һәм халыҡ менән армияның тырышлығы дошман өҫтөнән еңеү яулауға йүнәлткән, яугирҙәрҙе героик ҡаһарманлыҡтарға рухландырған Коммунистар партияһы тирәһенә халыҡтың тупланған булыуы һөҙөмтәһендә өлгәшелде.

Сталинград намыҫ, азатлыҡ һәм бойондороҡһоҙлоҡ өсөн көрәштә совет кешеләренең сыҙамлылыҡ, ҡаһарманлыҡ һәм героизмы символына әүерелде. Волга ныҡытмаһын ҡыйыу һаҡлаусыларҙың һүнмәҫ даны халыҡ хәтерендә мәңге йәшәйәсәк.

Һандар һәм факттар

* Сталинград һуғышы үҙенең киңлеге һәм әһәмиәте буйынса быға тиклем булып үткән бөтә һуғыштарҙан да өҫтөн тора. 200 тәүлек буйына — 1942 йылдың 17 июленән 1943 йылдың 2 февраленә тиклем — 100 мең квадрат километр майҙан территорияһында ҡан ҡойоу алыш барҙы, унда бер үк ваҡытта 2 миллиондан ашыу кеше ҡатнашты. Ике яҡтың ҙур ғәскәрҙәренең бәрелеше, ғәмәлдә иһә, ике дәүләттең — социалистик һәм фашистик илдәрҙең ҡеүәтен һынап ҡарауға әүерелде.

* 1942 йылдың 12 июлендә Сталинград фронты ойошторолоа. Ул 520 километр оҙонлоҡтағы оборона линияһын биләне. Сталинград эргәһендәге һуғышта беҙҙең 187 мең кеше һәм 360 танкы, 7900 орудие һәм миномет, 337 самолет фашистарҙың 250 мең һалдат һәм офицеры, 740 танкыһы, 7500 орудие һәм миномеһы, 1200 самолеты ҡаршы торҙо.

* 1942 йылдың сентябрь — ноябрендә һуғыш ҡаланың үҙендә барҙы.

* Контрһөжүм башланыуға Сталинград йүнәлешендә Көньяҡ-Көнбайыш, Дон һәм Сталинград фронттарының ғәскәрҙәре туплана — бөтәһе 1106 мең кеше, 15500 орудие һәм миномет, 1463 танк һәм үҙйөрөшлө орудие, 1350 хәрби самолет. Совет яугирҙәренә 4 армияһы ҡаршы тора, унда 1011 меңдән ашыу кеше, 10290 орудие һәм миномет, 675 танк һәм орудие 1216 хәрби самолет була. Совет ғәскәрҙәре яугирҙәренең һаны дошмандыҡынан 1,1, орудие һәм минометы — 1,5, танк һәм үҙйөрөшлө орудие — 2,2, хәрби самолеттар 1,1 тапҡырға күберәк була.

* 1942 йылдың 19—20 ноябрендә Көньяҡ-Көнбайыш, Дон, Сталинград фронттары ғәскәрҙәре һөжүмгә күсә. Дүрт тәүлек ярым эсендә беҙҙең ғәскәрҙәр дошмандың 330 меңле группировкаһын ҡамап ала. Дошмандың 22 дивизияһы һәм 160 айырым бөтә төр частары ғәскәрҙәре Дон һәм Волга йылғалары араһында ғәйәт ҙур ҡамауҙа ҡала.

* Волга буйындағы һуғыш ваҡытында ике немец армияһы юҡ ителә һәм ике румын һәм бер итальян армияһы тар-мар ителә, дошман 32 дивизияһын һәм 3 бригадаһын юғалта, ә 16 дивизия һуғышсан һәләтлелеген юғалта. 1942 йылдың 19 ноябренән 1943 йылдың 2 февраленә тиклемге осорҙа немец-фашист ғәскәрҙәренең дөйөм юғалтыуы 800 меңдән күберәк кеше, 2 меңгә яҡын танк һәм штурм орудиеһы, 10 меңдән ашыу ҡорал һәм миномет, 3 меңгә тиклем хәрби һәм транспорт самолеты һәм 70 меңдән ашыу автомашина тәшкил итә.

* Фашист ғәскәрҙәренең ҡамалған группировкаһын бөтөрөү артынан Дон фронты ғәскәре 5762 орудие, 1312 миномет, 12701 пулемет, 156987 винтовка, 10722 автомат, 744 самолет, 1666 танк, 261 бронемашина, 80438 автомашина һәм башҡа хәрби милкәтте ҡулға алды. 91 мең кеше әсирғә төштө. Улар араһында 24 генерал һәм 2500 офицер була.

* Дон, Волга, Сталинград районында дошман ғәскәрҙәренең дөйөм юғалтыуы түбәндәгеса була: 1,5 миллион самаһы кеше (Совет — Германия фронтындағы бөтә көстөң дүрттән бер өлөшө), 3,5 меңгә тиклем танк һәм штурм орудиеһы, 12 мең орудие һәм миномет, 3 меңгә тиклем самолет һәм башҡа бик күп техника.

* Совет авиацияһы бик ҙур ярҙам күрһәтә. 1942 йылдың 23 ноябренән 1943 йылдың 2 февраленә тиклемге осорҙа совет летчиктары һәм зенитчиктары һауала һәм аэродромдарҙа дошмандың 683 бомбардировщигын һәм транспорт самолетын, 127 истребителен юҡ итә. Шул уҡ ваҡытта осоу составынан 2200 кешеһе һәләк була. Һуғыштан һуң Геринг: «Германияның бомбаға тотоу флотының тәҙә шунда һәләк булды», — тип тана.

* Волгалағы һуғышта Совет Армияһының төп утлы көсө булараҡ, артиллерия ифрат ҙур роль уйнаны. Гитлер илбаҫарҙарына ҡаршы көрәштә уның хәрби хеҙмәтен баһалап, беҙҙең илебеҙ Сталинград эргәһендә гитлерсыларҙы тар-мар итә башлауҙы — 19 ноябрҙе — йыл һайын Ракета ғәскәрҙәре һәм артиллерия көнө итеп билдәләй.

* Тулы булмаған мәғлүмәттәр буйынса, Сталинградты һауанан бомбаға тотоуҙан, артиллерия һәм минометтан атыуҙан 42754 кеше үлгән. Сталинград өлкәһендә оҙаҡ булмаған ваҡыт эсендә гитлерсылар 108 кешене аҫа, 1744 кешене ата, 1543 кешене язалай, 64244 кешене фашист ҡоллоғона ҡыуып алып китә.

Беҙҙең социалистик Ватан Совет Армияһының һәм уның яугирҙәренең ҡаһарманлығын юғары баһаланы. Волгалағы һуғышта үтә ныҡ тырышлыҡ күрһәткән 55 берләшмә һәм часть ордендар менән наградланды, 179-ы гвардия исеме, 46-һы почетлы исем алды. Сталинградты һаҡлаусы меңәрләгән кеше батырлыҡтары өсөн ордендар һәм миҙалдар менән наградланды, уларҙың 112-һенә Советтар Союзы Геройы тигән юғары исем бирелде. 710 мең самаһы кеше СССР Верховный Советы Президиумының 1942 йыл 22 декабрь Указы нигеҙендә булдырылған «Сталинградты оборонalаған өсөн» миҙалына лайыҡ булды; 1945 йылдың 1 майында Сталинградҡа герой ҡала тигән исем бирелде. Совет халҡының Бөйөк Ватан һуғышындағы Еңеүенә 20 йыл тулыуҙы билдәләп, герой ҡалаға Ленин ордены һәм «Ҡыҙыл Йондоҙ» миҙалы тапшырылды.

* Онотолмаҫ Сталинград эпопеяһы иҫтәлегенә легендар Мамаев ҡурғанында бөйөк һәйкәл — «Сталинград һуғышы батырҙарына» ансамбле эшләп ҡуйылды, уны СССР-ҙың халыҡ художнигы Е. В. Вучетич етәкселегендә эшләүсе бер төркөм скульпторҙар, архитекторҙар, инженерҙар ижад итте.

Зәңгәр экран

Шишәмбе, 1 февраль

8.00—Ваҡыт. 8.40—Документаль фильм. 9.10—«Дүшәмбе— ауыр көн». Телеспектакль. 10.20 —Йәштәр ижады. 11.05—Документаль телефильм 11.25—Яңылыҡтар. 14.00—Яңылыҡтар. 14.20—Киноочерк. «Монголия буйлап». 15.00—Йондоҙсоҡ. Тележурнал. 15.45—Концерт. 16.15 —Беҙҙең хәбәрселәр һөйләй. 16.45 —Буратино күргәҙмәһе. 17.15 —Үҫемлектәр донъяһы. 18.00—КАТЭК тураһында. 18.15 — Бөгөн донъяла. 18.30 — Киноһүрәтләмә 18.35—Концерт. 19.30 — «Бөйөк халыҡ хәҡиҡәте». Документаль фильм. 20.30 —Ваҡыт. 21.05 —Сталинград алышының 40 йыллығына. «Волгала бер ҡыя бар». 22.15—Бөгөн донъяла. 22.30—Спорт аҙналығы.

Шаршамбы, 2 февраль

8.00—Ваҡыт. 8.40—Концерт. 8.55—«Уйланыу өсөн ваҡыт». Телевизион нәфис фильм. 10.00—Киносәйәхәттәр клубы. 11.00—Концерт. 11.40—Яңылыҡтар. 14.00—Яңылыҡтар. 14.20 —Документаль фильмдар. 14.50—В. Фаворский мастерскойында. 15.50 —Һинең ленинсы китапханаң. 16.15—Концерт. 16.45 —«Шундай кәрәк миллион». Донецк киҙе-мамыҡ комбинатын реконструкциялау тәжрибәһе тураһында. 17.00—Стадион —бөтәһе өсөн. 17.30—Ҡайҙа һеҙ, борғосолар! 18.15—Бөгөн донъяла. 18.30 —Фән һәм тормош. 19.05 —Нәфис фильм. «Генерал Шубниковтың корпусы». 20.30—Ваҡыт. 21.05—Телефильм. 21.15—Хоккей буйынса СССР чемпионаты «Динамо» (Рига)—ЦСКА. 2—3-сө осорҙар.

Кесаҙна, 3 февраль

8.00—Ваҡыт. 8.40—Ҡайҙа һеҙ, борғосолар! 9.25 —Фәнни-популяр фильм. 9.40—Нәфис фильм. «Генерал Шубниковтың корпусы». 11.05 — Концерт 11.30—Яңылыҡтар. 14.00 —Яңылыҡтар. 14.20—Киноочерк. 15.45— Концерт. 15.15—С. Гудзенко шиғриәте. 15.50 — Концерт 16.20—Күңелле старттар. 17.05— Шахмат мәктәбе 17.35—Миллиондарҙың ленинсы университеты. 18.05 —Мультфильм. 18.15—Бөгөн донъяла. 18.30—Документаль фильм. 19.10 —Фигуралы шыуыу буйынса Европа чемпионаты Парлап шыуыу. Ирекле программа. 20.30—Ваҡыт 21.05—Документаль телефильм премьераһы. 22.10 —Баскетбол. Корач кубогына. Ирҙәр. «Динамо» (Мәскәү) — «Партизан» (Белград). 22.50— Бөгөн донъяла.

Йома, 4 февраль

8.00—Ваҡыт. 8.40 —Күңелле старттар. 9.25 —«Юл башы». Нәфис фильм. 10.50—Концерт. 11.05 —Яңылыҡтар. 14.00 —Яңылыҡтар. 14.20—Документаль фильм. 15.05—Мәскәү яны ауылдарының бөгөнгөһө һәм иртәгәһе. 15.35—Концерт. 15.50—Румыния менән осрашыу Телеочерк. 16.15 — Рус теле. 16.45—Концерт. 17.15 —Йәштәр адрестары. 18.15 —Бөгөн донъяла. 18.30—Донъя халыҡтары ижады. Румыния халыҡ сәнғәте. 19.00—Фигуралы шыуыу буйынса Европа чемпионаты. Ирҙәр. Ирекле программа. 20.30 — Ваҡыт 21.00 —Хоккей буйынса СССР чемпионаты. «Динамо» (Мәскәү)— «Спартак». Тәнәфестә 22.00—Сәләмәт булайым тиһәң. 23.00—Бөгөн донъяла.

Шәмбе, 5 февраль

8.00 — Ваҡыт. 8.40 —«Спортлото»ның 6-сы тиражы. 8.50— АБВГДейка. 9.20— Һеҙҙең өсөн, атаәсәләр. 9.50—«В. А. Жуковский. Тыуыуына 200 йыл тулыуға ҡарата». 10.50 —Төньяҡ халыҡтары йырҙары. «Кола Бельды йырлай». 11.25—Рәссамдар тураһында хикәйәләр. СССР-ҙың халыҡ художнигы С. Д. Меркуров. 11.55—Фигуралы шыуыу буйынса Европа чемпионаты Ҡатын-ҡыҙҙар. Ирекле программа. 13.00— Тормошҡа путевка. 14.00 —Бөгөн донъяла. 14.15 —Фильм-балет. Кара-Караев музыкаһы. 15.40—Мультфильм. 16.25 —Документаль фильм. 17.15—Политик күҙәтеүсе Б. П. Бекетов әңгәмәһе. 17.45 —Хайуандар донъяһында. 18.45—Дуҫлыҡ. 19.15—Нәфис фильм. «Мыйыҡлы няня». 20.30—Ваҡыт. 21.05 —Күңелле йәштәр. 22.15—Документаль фильмдар 22.45—Яңылыҡтар.

Йәкшәмбе, 6 февраль

8.00—Ваҡыт. 8.40—Концерт. 9.00 — Будильник. 9.30—Советтар Союзына хеҙмәт итәм! 10.30—Сәләмәтлек. 11.15— «Иртәнге почта». Музыкаль тапшырыу. 11.45—Киножурнал Бөтәһен дә белергә теләйем. 12.00—Ауыл сәғәте. 13.00 —Музыкаль киоск 13.30—Нәфис телефильм «Кистән төшкә тиклем». 1—2-се сериялары. 15.45 —Киносәйәхәттәр клубы. 16.45—Һеҙҙең хаттарығыҙ буйынса. Музыкаль программа. 17.30—Халыҡ-ара панорама. 18.15 —Мультфильмдар. 19.00—Фигуралы шыуыу буйынса Европа чемпионаты. Спорт бейеүҙәре. Ирекле программа. 20.30—Ваҡыт. 21.05—Сдендаль. «Ванина Ванини». 22.05—Спидвей буйынса донъя чемпионаты. 1/4 финал.

Унын эшенән ҡәнәғәтбеҙ

Венера Байғабулова Урыҫбай ауылы магазинында яңыраҡ ҡына эшләй башланы. Ошо ҡыҫҡа ваҡыт эсендә үҙен тик яҡшы яҡтан күрһәтеп өлгөрҙө. Венераның үҙ эшен оҡшатыуы һәр нәмәнән күренә: һатып алыусылар менән яҡшы мөғәмәлә итә, магазинда һәр ваҡыт таҙа, тауарҙар кәштәләргә матур итеп һалынған. Кәмдәлек кәрәк-яраҡ әйберҙәр һатыуҙа әҙеклек булғаны юҡ.

Ауыл халҡы Венераның эшенән ҡәнәғәт.

З. УЛТРАҠОВА.

Редакторы Ш. М. БАЙҒУСҠАРОВ

Сибай автомәктәбе шоферҙарҙың класлығын күтәреү буйынса курстар ойоштора.

Мәғлүмәттәр алыу өсөн түбәндәге адрес буйынса мөрәжәғәт итергә: 453640, Сибай ҡалаһы, Спартак урамы, 8. Телефондар: 24-48, 24-49.

ДОСААФ-тың Хәйбулла райкомына мотоциклистар уҡытыу өсөн тейешле техник белеме, мотоциклға танытмаһы булған уҡытыусылар кәрәк.

Октябрь ер аҫты руднигы коллективы **НЕКРАСОВ Василий Андреевичтың** ваҡытһыҙ үлеп ҡалыуы сәбәпле мәрхүмдең ғаиләһе, туғандары һәм яҡындарының ауыр ҡайғыһын уртаҡлаша.

Һөйөклө ире һәм аталары **МАШКИН Михаил Федоровичтың** үлеп ҡалыуы сәбәпле мәрхүмдең ҡатыны һәм балалары ауыр ҡайғы кисерә.

Редакцияның адресы: Аҡъяр ауылы, Сиҙәм проспекты, 37.

Телефондар: редактор—2-11-95, редактор урынбаҫары, яуаплы секретарь һәм ауыл хужалығы бүлеге—2-15-95, партбүлеге—2-13-97, редактор урынбаҫары, тәржемәселәр—2-14-95, хаттар бүлеге һәм радиохәбәрсе—2-13-95, фотохәбәрсе—2-14-95, типография директоры—2-15-62, цех—2-14-87.

Орган Хайбуллинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов БАССР

Газета аҙнаһына өс тапҡыр: шишәмбе, кесаҙна, шәмбе көндәрендә башҡорт һәм рус телендә сыға.

Башҡорт АССР-ы Нәшриәт, полиграфия һәм китап сауҙаһы эштәре буйынса дәүләт комитетының Хәйбулла район типографияһы. Заказ № 168. Тираж 2358